

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/32/2019
Identifikačné číslo spisu: 6019200070
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6019200070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: R. F., bytom I. K. X, Z. Z., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Vkolínským, so sídlom Námestie SNP 17/29, Zvolen, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 15. novembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 2019, č. k. 24Sa/1/2019-24, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom konania náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 11. apríla 2019, č. k. 24Sa/1/2019-24 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 15. novembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie z 28. septembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70, § 73, § 112 ods. 4 a § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu zo dňa 17. augusta 2018 o zvýšenie invalidného dôchodku.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 71, § 73 ods. 2, § 112 ods. 4, § 153 zákona č. 461/2003 Z.z. v režime ustanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovanej konštatoval, že pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku bola podstatná otázka vplyvu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Z posudkov posudkových lekárov vyplynulo, že sa zaoberali aj posúdením schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia konštatoval, že žalobca je schopný pracovať v prostredí bez nadmernej fyzickej záťaže, nevhodná je pre neho práca na úkol, práca na nočné zmeny, práca v chladnom, vlhkom a prašnom prostredí. Môže vykonávať psychicky nenáročné práce. Žalobca v konaní pred správnym súdom nepredložil žiadny dôkaz, ktorý by záver žalovaného spochybňoval alebo ktorý nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuviedol nič nové, čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia v rámci odvolacieho konania neboli zaoberali. Keďže miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobcu je aj naďalej 55 %, nedošlo k zmene skutočností rozhodujúcich pre nárok na výplatu invalidného dôchodku. Nebol tak splnený zákonný predpoklad na zmenu sumy invalidného dôchodku vo vyššej sume v zmysle § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 73 ods. 2 tohto zákona. Invalidný dôchodok patrí žalobcovi naďalej v nezmenenej výške.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

5. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) a žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ a h/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. K dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP poukázal na predmet konania, ktorým bolo posudzovanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej v konaní o zvýšení invalidného dôchodku zo dňa 17. augusta 2018. Miera poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť pri organickej poruche centrálného nervového systému bola určená na 45 %, zvýšená o 10 % pre bronchiálnu astmu, stredne ťažkú kontrolovanú liečbou, podobne ako vysoký krvný tlak, vitiligo a gastroezofagovú refluxnú chorobu a chronickú fisúru konečníka. Uvedené ochorenia považoval posudkový lekár za posudkovo nezávažné, ktoré nezvyšujú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Predchádzajúce psychiatrické vyšetrenie z roku 2014 potvrdilo mentálnu subnormu až ľahkú mentálnu retardáciu pri IQ 68. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil posudkový lekár duševnú chorobu a poruchy správania, organické duševné poruchy, poruchy intelektu, emotivity, afektivity - stredne ťažké formy s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti 45 % pre iné zdravotné postihnutia zvýšenou o 10 % na výsledných 55 %.

9. Ak za rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobcu stanovil posudkový lekár choroby zaradené do kapitoly V položka 4 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v rozmedzí 30 % - 45 % a subsidiárne nezohľadnil ďalšie nálezy z odvetvia psychiatrie, ktoré konštatovali u žalobcu už v roku 2014 mentálnu subnormu až ľahkú mentálnu retardáciu pri IQ 68, pri ktorej je podľa kapitoly V položka 6 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v rozmedzí 40 % až 60 % a pri následnom zvýšení pre iné zdravotné postihnutia o 10 % na výsledných až 70 %, tak svojím rozhodnutím žalobcu poškodil a rozhodol nesprávne a v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z.z.

10. Žalobcovi bola okrem iného správne diagnostikovaná stredne ťažká astma, na ktorú dlhodobo užíva lieky bez zlepšenia zdravotného stavu. V lekárskom posudku sa vôbec neprihliadalo na sinistrokonvexnú

skoliózu a driekovú lordózu, ako to vyplýva z RTG vyšetrenia s diagnózou G54.4, poškodenia bedrových a krížových nervových koreňov, ani na diagnózu N40 hyperplázia prostaty a diagnózu K76.9 choroba pečene bližšie neurčená. Žalobca má tak objektívne, ako aj subjektívne celý rad závažných zdravotných ťažkostí, ktoré sa rôznou mierou podieľajú na jeho nevyhovujúcom, či už fyzickom, tak aj mentálnom zdravotnom stave.

11. K dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP uviedol, že namieta, že žalovaná vykonala nezákonné posúdenie zdravotného stavu.

12. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

13. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 13. februára 2019 poukazujúc na správnosť skutkových zistení a náležité právne posúdenie veci. Zdôraznila, že zamietnutie žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku žalobcu bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení.

14. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

15. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadril.

V.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

22. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

23. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 15. novembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 28. septembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o zvýšenie sumy invalidného dôchodku zo dňa 17. augusta 2018.

24. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

25. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

26. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

27. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

28. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe
a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

29. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

30. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

31. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

32. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

33. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva

posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

34. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

35. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

36. Najvyšší súd mal za preukázané, že žalobca požiadal dňa 17. augusta 2018 o zvýšenie invalidného dôchodku. Rozhodnutím z 28. septembra 2018, Číslo XXX XXX XXXX X prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70, § 73, § 112 ods. 4 a § 263 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetnú žiadosť žalobcu zamietol. Podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 24. septembra 2018 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovali ambulantné správy z opakovaných odborných vyšetrení. Posudkový lekár žalobcu súčasne informoval o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jeho zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo naďalej určené: Duševné choroby a poruchy správania, Organické duševné poruchy, poruchy intelektu, emotivity, afektivity - stredne ťažké formy poruchy podľa Kapitoly V, Položka č. 1, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 30 až 45 %). Pre iné zdravotné postihnutia - choroby dýchacej sústavy - kapitola VIII. Oddiel B - choroby dolných dýchacích ciest, položka 3 - bronchiálna astma, písm. c/ stredne ťažká perzistujúca rozhodol o zvýšení percentuálnej miery o 10 % na celkových 55 %. Vo výroku posudku posudkový lekár konštatoval, že žalobca je naďalej podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 55 %.

37. Na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 15. novembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 28. septembra 2018.

38. Najvyšší súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch dospeli k záveru o neopodstatnenosti žalobcovej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. V tomto smere teda správne pristúpili k zamietnutiu jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že predložené listinné dôkazy (odborné lekárske nálezy) nepreukázali také zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo zvýšiť stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

39. Najvyšší súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou

poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekárske posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

40. Najvyšší súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárske nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a tým aj na zmenu určenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, tak ako to požaduje žalobca. Najvyšší súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárske posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Najvyšší súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre vyhovenie jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a k rozhodnutiu o zvýšení percentuálnej miery poklesu pre iné zdravotné postihnutie.

41. Žalobca v kasačnej sťažnosti v zásade namietal, že správne orgány neprihliadali na lekárske nález zo psychiatrie z roku 2014, v ktorej je konštatovaná u žalobcu mentálna subnorma až ľahká mentálna retardácia pri IQ 68, pri ktorej je podľa kapitoly V položka 6, písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v rozmedzí 40-60 % a pri následnom zvýšení pre iné zdravotné postihnutia o 10 % na výsledných až 70 %. Namiesto toho u žalobcu bolo určené rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly V položky 1 písm. a/, čomu zodpovedá percentuálne rozpätie 30 až 45 %.

42. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že posudkoví lekári sociálnej poisťovne oboch stupňov sa jednoznačne zhodli na závere, že podľa psychologického vyšetrenia v minulosti bolo celkové IQ 68- v pásme ľahkej duševnej zaostalosti aj na vrub organického poškodenia CNS. Správa zo psychiatrického vyšetrenia z roku 2017 konštatuje stabilizovaný stav bez porúch správania, bez nutnosti liečby. Posudkový lekár preto nekonštatoval zlepšenie zdravotného stavu a preto ponechal mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť naďalej 45 %.

43. Spornou však zostala otázka správnosti určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia, keď žalobca žiada určenie podľa kapitoly V položka 6 písm. s/ Prílohy č. 4 k zákonu číslo 461/203 Z.z., ku ktorému zodpovedá percentuálne rozpätie 40-60 %.

44. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti odkazoval na závery posudkového lekára, ktoré konštatovali u žalobcu už v roku 2014 mentálnu subnormu až ľahkú mentálnu retardáciu pri IQ 68, najvyšší súd uvádza, že lekárska správa zo 06. februára 2019 nebola žalobcom predložená v rámci dávkového konania (nie je obsiahnutá v posudkovom spise). Odhliadnuc od toho, najvyšší súd uvádza, že žalobca

bol od roku 2014 opakovane vyšetrený psychiatrom pre poruchy správania a nálady. Podľa psychológa bolo už v roku 2014 určené IQ 68 v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Žalobca však ani v jednom subteste nedosiahol pásmo priemeru ani v hraničnom pásme duševnej zaostalosti. V minulosti bol vyšetrený psychológom v roku 1993 s poklesom intelektu do pásma subnormy a udávanými organickými zmenami osobnosti. Zhoršenie intelektových schopností mohlo byť aj na vrub prehĺbenia organických zmien CNS, čo mohlo byť spôsobené aj nadužívaním alkoholu v minulosti. Psychiatrom bol nastavený opakovane na liečbu, ktorú nedodržiaval údajne z ekonomických dôvodov. Na základe uvedeného bola v roku 2015 stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % dňom podania žiadosti o invalidný dôchodok. V konaní o žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku žalobca predložil jedno psychiatrické vyšetrenie z roku 2017, ktoré konštatuje stabilizovaný stav bez porúch správania, bez nutnosti liečby.

45. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca sa stal v zmysle záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia invalidným v roku 2015. Rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené podľa kapitoly V položka 1 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Žalobcom predložená jedna správa zo psychiatrického vyšetrenia konštatuje stabilizovaný stav bez porúch správania a bez nutnosti liečby. Vzhľadom na túto skutočnosť najvyšší súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu v tejto časti za dôvodnú.

46. Najvyšší súd tiež vyhodnotil ako nedôvodný poukaz žalobcu na posúdenie ostatných zdravotných postihnutí posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa § 71 odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za iné zdravotné postihnutie posudkový lekár sociálneho poistenia určil bronchiálnu astmu, stredne ťažkú, dobre kompenzovanú liečbou. Stupeň, resp. závažnosť bronchiálnej astmy bola preukázateľne zistená zo spirometrického vyšetrenia. Z predložených správ z odborných vyšetrení mal tiež za preukázané aj iné choroby, pre ktoré je žalobca v liečbe viacerých odborných lekárov. Z posudku posudkového lekára vyplýva, že nebolo dokumentované zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo zmenu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

47. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

48. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

49. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.